

'Anderhalf uur in de rij voor één pak melk'

Idomeni: Europa faalt in opvang vluchtelingen

Door onze redactie

Het Midden-Oosten kent momenteel een ongekende exodus. Miljoenen mensen zijn op de been. Veel vluchtelingen zijn gestrand in Griekenland, omdat Europese landen de grenzen hebben gesloten. De politiek is vooral bezig met onderhandelen en lijkt niet geïnteresseerd in het lot van de mensen, terwijl de nood hoog is. Wat kun je dan? Met een bewogen hart en bemoedigd door een tekst uit Spreuken, reisde Sander Broekhuizen af naar Idomeni, Griekenland.

Zo'n twee jaar geleden was het groot in het nieuws: zo'n veertigduizend Jezidi's waren op een berg in Irak omsingeld door de terroristen van IS en konden geen kant op. Ze zouden of verhongeren of vermoord worden. Deze berichten hebben bij Sander Broekhuizen iets in gang gezet. 'Ik wilde die mensen helpen, maar wist niet hoe. Bidden, ja natuurlijk, en verder? Ik voelde me machteloos.' Wat toen nog ver weg leek, is inmiddels dichtbij gekomen. Europa is overspoeld door vluchtelingen en in veel kampen zijn de omstandigheden erbarmelijk. 'De politiek faalt. Ze zijn vooral bezig met afspraken hoe ze mensen terug kunnen sturen, hoe ze de betrekkingen met Turkije goed kunnen houden en hoeveel geld er waar naartoe moet. Dat het ondertussen om echte mensen gaat lijken ze te vergeten.'

Hoewel Sander Broekhuizen niet blind is voor de keerzijde die zo'n massale vluchtelingenstroom naar Europa betekent – er komt immers een grote groep mensen met islamitische achtergrond in onze Joods/christelijke samenleving – vindt hij de menselijkheid belangrijker. 'Niemand verlaat huis en haard om vervolgens met gevaar voor eigen leven en dat van je kinderen een oversteek op volle zee te wagen. Wie dat doet, is wanhopig. Vervolgens komen ze in een kamp terecht zonder voorzieningen, eten,

fatsoenlijk onderdak en zonder enige informatievoorziening.'

Recht van de sterkste

In het kamp van Idomeni zitten zo'n 12.000 mensen. Er zijn vooral veel Syriërs en Irakezen. De meesten zijn gevlucht voor het oorlogsgeweld in het Midden-Oosten. Allemaal hebben ze de oversteek van Turkije naar Griekenland gemaakt in rubberen bootjes. Sander vervolgt: 'Dat de politiek geen keuzes maakt, betekent niet dat je mensen aan hun lot kunt overlaten. Vrede is niet vanzelfsprekend en dit had ook mijn gezin kunnen overkomen. Met Spreuken 31:8 in mijn hoofd besloot ik die kant op te gaan: 'Spreek voor hen die weerloos zijn, bescherm het recht van de vertrapten.'

Waar Sander al meerdere keren in het vluchtelingenkamp in Duinkerke (Frankrijk) is geweest, reisde hij eind april af naar Griekenland, samen met stichting Live for Lives Foundation. 'Ik had natuurlijk over Idomeni gelezen, maar de realiteit is onbeschrijfelijk. Iedereen "woont" daar in een sheltertje, ongeacht het weer, en 's nachts kan het er flink koud zijn. Er is een tekort aan water, eten, medicijnen, alles. Aan de kinderen kun je zien dat ze een vitaminetekort hebben. De hygiëne is belabberd en de stank rondom een paar rijen

dixies is weerzinwekkend. Ook zijn er veel mensen, vooral kinderen, met brandwonden, omdat er gekookt wordt op open vuur.'

In een kamp zonder orde, regels en voorzieningen geldt het recht van de sterkste. Iedereen is in staat van overleven. Sander vervolgt: 'En in deze omstandigheden hebben we geprobeerd om het verschil te maken. Wij hebben met Live for Lives vanuit een grote tent drie weken lang bijna alle dagen voeding en kleding uitgedeeld; ook namen we de tijd om met mensen te praten, met de kinderen te spelen, kortom er voor ze zijn. Iedere ochtend deden we eerst boodschappen voor die dag. Als we dan het kamp inreden met onze bus, dan stonden mensen al anderhalf uur in de rij. Voor een pak melk of een zak macaroni! Om het enigszins ordelijk te laten verlopen, kwamen mensen aan de ene kant van de tent binnen, vervolgens kregen ze de beschikbare voeding en dan liepen ze via de andere kant weer naar buiten. De reacties waren wisselend. Sommige mensen waren heel dankbaar. Maar er was ook veel schaamte omdat ze als vluchteling nu ineens voor hun eten en kleding afhankelijk waren van iemand anders.'

Hoe goed ze het ook probeerden te regelen, het liep vaak anders dan gepland. Sander: 'Er waren mensen die niet in de rij konden staan – zwangere

vrouwen, mannen in rolstoelen, verminkte mensen. Het probleem was dat de mensen die wel in de rij stonden in opstand kwamen als we andere mensen een 'voorkeursbehandeling' gaven. Iedereen moest dus gewoon aansluiten, dat kon niet anders. Natuurlijk waren er ook mensen die geen zin hadden om in de rij te staan en via de achterkant van de tent naar binnen wilden komen. Helaas moesten we dus een paar keer voortijdig stoppen vanwege vechtpartijen. Mensen waren wanhopig, gefrustreerd, er was gewoon niet voldoende voor iedereen.'

Kinderen

Als vader van twee kleine kinderen werd Sander diep geraakt door de vele kindertjes die hij daar zag. 'We zagen baby's van nog geen tien dagen oud. Andere kinderen waren verminkt. Door granaten? Chemische wapens? We weten het niet. Gelukkig zagen we ook veel kinderen die nog steeds lekker en onbevangen konden spelen. Overal waar je liep, riepen ze "my friend, my friend". Ik heb nog nooit zo veel vrienden gehad als in Idomeni!'

Sanders gedachten dwalen even af. Hij vervolgt: 'Je zag aan deze kinderen dat ze dingen hebben meegemaakt die kinderen niet horen mee te maken. Het was de manier van aandacht vragen. Voor sommige kindjes heb ik kunnen bidden, gewoon in het Nederlands. Of ik zong liedjes met ze of ik zegende ze in Jezus' Naam. Kleine dingen die wellicht een verschil kunnen maken. Ik wilde deze kinderen laten merken dat ze geliefd zijn. Ik ben zelf maar één week in Idomeni geweest, maar toch hebben we voor sommige families een verschil kunnen

maken. Dan denk ik bijvoorbeeld aan dat gehandicapte jongetje. Het jochie had een hersenbeschadiging en was afhankelijk van een rolstoel. Maar die hadden z'n ouders niet meer. Wij hebben ze een buggy kunnen geven. De volgende dag kwam de vader trots langs met zijn zontje in de buggy. Eind van die middag kwam de vader nog apart langs om een bekertje thee te brengen; een kopje thee waarvoor hij zeker een uur in de rij heeft moeten staan.'

Geven aan anderen

Ze zijn geknuffeld, verrot gescholden, beschuldigd van discriminatie, uitgenodigd voor de thee of eten. Het ene moment konden ze iemand helpen, het andere moment moesten ze hun tranen bedwingen, omdat iemand smeekte om babymelk en er echt niets meer was. 'Het persoonlijke contact met de mensen heeft me het meeste geraakt', vertelt Sander verder. 'Mensen vinden het fijn wanneer je bij ze komt zitten voor een praatje. En dan komen de verhalen. Waarom ze gevlucht zijn, wat voor banen ze hadden, foto's van hun mooie huizen, hun route, achtergrond, hun wanhoop en verdriet. Het zijn gewone mensen, zoals jij en ik. Dan realiseer ik me dat het ook maar "toeval" is dat ik in Nederland ben geboren.'

Voor Sander was naar huis gaan een moeilijk moment. 'Hoewel ik ernaar uitzag om mijn vrouw en kinderen weer te zien, was het moeilijk de mensen daar achter te laten. We voelden ons schuldig: wij gingen naar huis, terwijl zij in hun uitzichtloze situatie achterbleven. Maar dat is niet zoals zij het ervaren. Ze weten dat we veel hebben gegeven en ze hebben

gevoeld dat er mensen zijn die om ze geven. Deze ene week in dit kamp heeft me er nog meer bewust van gemaakt dat vrijheid en vrede niet vanzelfsprekend zijn. En ben je eenmaal op de vlucht, dan ben je nergens veilig. Ook in Europa niet. Hele gezinnen worden aan hun lot overgelaten. Momenteel [eind mei, red] staat het kamp in Idomeni op het punt om ontruimd te worden. Vrijwilligers worden niet meer toegelaten. Dus geen eten. Wat gaat er gebeuren met de mensen daar? Natuurlijk weet ik dat onze hulp een druppel is geweest, maar als iedereen z'n hart opent en kijkt op welke manier hij iets van z'n rijkdom kan delen, dan kunnen we onze naasten echt helpen. De gevolgen van deze exodus op Europa, overzie ik uiteraard niet. Maar ik weet dat God alles in zijn hand houdt en dat Hij van mij vraagt om om te zien naar mijn medemensen. Ik hoop dat veel mensen dat zullen doen.'

De stichting Live for Lives Foundation heeft maar liefst: 16.000 bananen uitgedeeld, 7.000 pakken melk, 90 kuub kleding, 2.000 hygiënepakketjes, heel veel knuffels, 5.000 luiers en babypakketjes en voeding, 100 dekens, 3.000 zakken macaroni, vele paracetamols, ruim 150 buggy's, 2.000 petjes tegen de zon, 5.000 Live for Lives-kleurplaten, 2.000 Live for Lives-ballonnen, zeker 80 kuub aan babymelk en koekjes. Ook hebben ze heel veel klein speelgoed, kaartspellen en stickers uitgedeeld. Maar vooral liefde gegeven en dubbel teruggekregen!